*(רישא רבי שמעון) וסיפא רבנן אמר א] רב נביהא דבי כתיל לרב אשי הכי אמר אביי רישא רבי שמעון וסיפא רבנן אמר ב] רבא הכל מודים שאם נהנה מבשר קדשי קדשים שנטמא ג] *(קודם זריקה) ומאימורי קדשים קלין לאחר שהעלן דפטור פשיטא מאי קא מפסיד מהו דתימא בשר קדשי קדשים שנטמא אית ליה מצות שריפה לכהנים אימורי קדשים קלין איכא מצוה להפוכי בצינורא קמ״ל דלא אמר רבא הא ד] דאמרת כבר קרבה חטאת ילכו לים המלח הני מילי דאתידע ליה קמי כפרה אבל לאחר כפרה יפלו לנדבה מאי טעמא אין מפרישין מתחלה ה] לאיבוד:

מתני׳ הקומץ ו] והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים מועלין בהם משהוקדשו ז] קדשן בכלי הוכשר ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה וחייבין עליו משום נותר ומשום טמא ופיגול אין בה זה הכלל כל שיש לו מתירין אין חייבין ח] עליו משום פיגול ונותר וטמא עד ט] שיקריבו מתירין י] וכל שאין לו מתירין כיון שקידש בכלי חייבין עליו משום נותר וטמא ופיגול אין יא] בה:

נמ׳

רש״י

בעלים רבנן היא דאמרי (א) אין חטאת מתה אלא אותה שאבדה ונמצאת לאחר כפרה יב] *(וכן המעות): הכל מודים. רב ורבי יוחנן דפליגי באפר תפוח: שאם נהנה מקדשי קדשים שנטמאו. אפילו קודם זריקה ומאימורי קדשים קלין יג] לאחר שהעלן על גבי המזבח אפילו קודם שנעשו אפר אבל מעלה בהן האור דפטור ממעילה: פשיטא. דפטור דמאי קא מפסיד דכיון דנטמאו בשר קדשי קדשים לא חזו לא לכהנים ולא לגבוה ובאימורי קדשים קלים נמי הרי כבר העלן ונעשית מצותן ואם תאמר הא אמרינן בפרקין דלעיל (דף ה:) הפגול לעולם מועלין בו ולא פריכא מאי קא מפסיד הייט טעמא דמועלין בו הואיל ומרצין לפגולן דחשיב סלי האי דצריך זריקת דמים לקובעו בפגול חשיב נמי דמועלין בו אע״ג דלא מפסיד: מהו דתימא קדשי קדשים שנטמאו. אכתי אית להו מקצת קדושה דבעו שריפה בקדש כשאר פסולי דקדש ואימורי קדשים קלים נמי שהעלם אכתי אית בהו מצוה להפוכי בצנורא כדי שיהו נשרפין לגמרי ולחייב בהן משום מעילה: קא משמע לן דלא. ואי קשיא לך אמאי אמר יד] רבא אימורי קדשים קלים לאחר שהעלו פטור ממעילה הא אמרינן לעיל לפני תרומת הדשן דכולי עלמא לא פליגי דמועלין בו טו] ואמאי פטור הא לא קשיא התם לעיל מיירי באפר עולה ובאימורי קדשי קדשים דחמירי משום הכי מועלין בהן עד שיצאו לבית הדשן אבל אימורי קדשים קלים דלא חמירי סלי האי משום הכי הנאה מהן לאחר שהעלו פטור: הני מילי דאתידע ליה דמעל קמי טז] [כפרה]. קודם שקרבה חטאתו דכיון דהוה ליה להוסיף אלו המעות קרן וחומש על דמי חטאתו דכי הפריש בהמה לקרבן וחומש לא הפרישו לאיבוד אלא היה יכול להקריבן יז] ודינייהו הוו כחטאת שכיפרו בעליה וילכו לים המלח: אבל. נודע לו שמעל לאחר כפרה יח] לאחר שקרבה חטאתו הני קרן וחומש שהפריש עכשיו אינו מביא מהן שוב חטאתו שכבר כיפרו הבעלים ואם ילכו לים המלח הויין לאיבוד אלא יפלו לנדבה דאין מפרישין תחלה לאיבוד כלומר יט] על מנת שילכו לים המלח הלכך יפלו לנדבה: **מתני׳** מנחת כהנים. דכתיב וכל מנחת כהן כליל תהיה: מנחת כהן משיח. היינו חביתי כה״ג: ומנחת נסכים. היינו מנחה הבאה עם הזבח שיש בו נסכים דאין בהן שיריים דכל הני דמתני׳ כליל נינהו: מועלין בהן משהוקדשו. קדושת פה בעלמא: ופיגול אין בהן. דאין להם מתירין: כ] *[שיש לו מתירין]. כגון שלמים וחטאת ואשם דהדם מתיר האימורין להקטרה והבשר לכהנים או דבר שיש לו מתירין למזבח בלבד כגון עולת העוף כא] ועולת בהמה דהדם מתירן למזבח וכגון שתי הלחם דהדם של כבשים הן מתירין אותן וכגון לחם הפנים דבזיכין מתירין אותו ומנחות שמתירות בקומץ: אין חייבין עליהם משום נותר וטמא ופיגול עד שיקרבו מתירין. דהכי כתיב בפיגול דשלמים לא ירצה ואמרינן (זבחים דף כח:) כהרצאת כשר כך הרצאת פיגול וכו׳ כב] (ויליף נותר וטמא מפגול) [ומשום נותר וטמא נמי אין חייבין עד שיקרבו מתירין כמו פגול דנותר יליף קדש קדש מפגול וטמא יליף (שם דף מה.) חילול [חילול] מנותר]: וכל דבר שאין לו מתירין. כגון כג] הקומץ והלבונה וכו׳ דהן עצמן מתירין: חייבין עליהן משום נותר וטמא. משום טמא כדאמרינן לקמן בגמ׳ וטומאתו עליו ונכרתה בכל הקדשים הכתוב מדבר ומשום נותר דילפינן חילול חילול מטמא אבל חיוב פגול אין בו משום דלא משכחת חיוב פגול אלא בדבר שיש לו מתירין דהא בשלמים כתיב כד] פיגול:

נמ׳

תוספות

סברי שאינה אבודה תרעה ור״ש [סבר] מתה ופלוגתייהו בפ״ב דתמורה (דף טז.) וכן דהכא שנודע לו קודם כפרה דמיא להא מילתא דפליגי וא״ת אמאי לא קאמר רישא רבי היא דהא רבי אית ליה בתמורה בפ׳ ולד חטאת (דף כג.) אליבא דרבי אבא דאם נתכפר באבודה דשאינה אבודה תמות וי״ל דטפי ניחא ליה לאתויי רבי שמעון משום דאית ליה דרבי ועדיפא מדרבי דעד כאן לא קאמר רבי כו] דתמות אלא באבודה בשעת הפרשה פירוש שלא נמצאת עד לאחר הפרשה אבל באבודה שלא בשעת הפרשה כז] שמצא עד שלא הפריש מודה רבי דלא אמרינן תמות אלא תרעה אבל ר״ש פליג ארבנן אף במצא קודם הפרשה כדמוכח פ׳ יש בקרבנות (תמורה דף טו.) בפלוגתא דרבי יהודה ור״ש דמוקי לה באבודה שלא בשעת הפרשה ולהכי מייתי ר״ש ואע״ג דהכא לא הוי כמאן דאבוד שלא בשעת הפרשה מ״מ נקט ר״ש ולא משום דלא מצי לאוקמא כרבי אך משום דעדיפא דרבי שמעון מדרבי נקט רבי שמעון כח] ולא נראה כיון דדמיא הך להא דרבי הוה ליה למימר בהדיא רישא רבי לכן נראה להר״ס דרישא דווקא כר׳ שמעון ולא כרבי דהא דאמר רבי (לקמן) תמות הייט בשאין ראויות שתיהן למזבח כגון שנמצא קודם הקרבה ולא נראו שתיהן בשעה אחת למזבח כט] אבל הכא דאם לא קרב החטאת היה מוסיף ומביא חטאת שמנה כי נמי קרבה חטאת ונדחה הדמים לא ילכו לים המלח אלא יפלו לנדבה אבל מייתי שפיר מר׳ שמעון דפליג אדרבנן אף במפריש ל] חטאת לאחריות ואית ליה דאם נתכפר באחת תמות האחרת ואע״ג דבשעת כפרה היו ראויות שתיהן ליקרב או זו או זו ה״נ גבי *דם חטאת אע״ג דאם לא קרב חטאת היו ראוים לא] ליתוסף על החטאת וליקרב מכל מקום כי קרבה חטאת (לא) אמרינן ילכו לים המלח וא״ת והא מודה רבי שמעון במפריש שני ציבורי מעות לאחריות כדמוכח בתמורה (דף כג:) וי״ל דשאני התם שאין דעתו להביא חטאת אלא מצבור האחד אבל הכא דמוסיף היה על דמי החטאת ילכו לים המלח: **הכל** מודים שאם נהנה מבשר קדשי קדשים שנטמא ומאימורי קדשים קלים לאחר שהעלן דפטור. פירוש שהרי נעשה מצותן ופריך פשיטא מאי קא מפסיד כלומר מה מצוה יש כאן עוד לעשות ואפילו הן כשרים ומשני מהו דתימא בשר קדשי קדשים שנטמאו איכא מצות שריפה לכהנים וכן אימורי קדשים קלים מצוה להפוכי בציטרא להפך האימורים בציטר שקורין קרויק״ט על גבי הגחלים כדי לב] לאכלם קמ״ל. נראה לפרש דהאי הכל מודים לא קאי אדרב ולוי דהא לא פליגי אלא היכא לג] יפול אבל לכ״ע מיחייב ולא שייך לומר דמודים *פטור אלא קאי אדרב ורבי יוחנן דפליגי בנהנה מאפר תפוח וקאמר דלרבי יוחנן דאמר גבי נהנה מאפר תפוח דמועלין בו הייט משום דבעי בגדי כהונה בהוצאת הדשן ולכך חשיב שפיר לא נעשית מצותו אבל בבשר קדשי קדשים אע״ג דאיכא עוד מצות שריפה לכהנים הוי חשיב שפיר נעשה מצותו דשריפה לא הוי עבודה כיון דלא צריך בשריפה בגדי כהונה וא״ת וגבי אימורי קדשים קלים מאי שנא דודאי הפוכי בציטרא עבודה היא כדאמר (שבועות דף יז:) זר שהפך בציטרא חייב מיתה וי״ל דלא דמי דהתם גבי הולכת לד] דשן לא סגי בלאו הכי לה] אבל גבי הפוכי בציטרא סגי בלאו הכי שאם היה רוצה היה מניח ומתאכלין מאיליהן בלא היפוך בציטרא כלל וא״ת האי בשר קדשי קדשים שנטמא היכי דמי אי קודם לו] זריקת דמים אמאי אין מועלין והא יוצא דקודם זריקה אמר רבי אלעזר לעיל בספ״ק (דף ו:) דמועלין ואע״ג דטעון שריפה ואפילו ר׳ עקיבא לא פליג אלא בנהנה לאחר זריקה משום דלאתיא זריקה [א] ומפקה מידי מעילה אבל קודם זריקה מודה לז] דמועל דלא חזו והוי קדשי ה׳ ונראה לפרש [ב] דהכא מיירי בנטמאת לאחר זריקה וקא משמע לן לח] אע״ג דאיכא מצות שריפה עליה מ״מ מכי זריק חשיב נעשית מצותו כיון דלא צריך בגדי כהונה במצות שריפה כדפ״ל וא״ת אי משום הא מאי קמ״ל מהני׳ היא גבי יוצא לט] (לעיל דף ו:) אמר רבי עקיבא [ג] דאין מועלת אף על גב דמצותו בשריפה ואתיא זריקה ומפקה מידי מעילה י״ל [ד] דשאני יוצא דלא יצא כולו ואין מצוה שריפה בכל הבשר הלכך הוי נעשית מצותו בזריקה אבל הכא נטמא כל בשר הקדשים וס״ד כיון דטעון שריפה בכל הבשר שמועלין בו אף לאחר זריקה דהכתי לא נעשה מצותו שעדיין טעון שריפה קמ״ל וא״ת [ה] ולימא לא נקט יוצא מ] י״ל דנקט טומאה משום דעיקר שריפה גבי טומאה כתיב מא] מיהו קשיא דבמתני׳ תנן גבי עולה דמועלין בה עד שתצא לבית הדשן והכא נמי בבשר קדשי קדשים מאי שנא י״ל דשאני עולה שכולה כליל ואין בה שום אכילה לאדם הלכך לא כלתה מצוה עד שתצא לבית הדשן אבל קדשי קדשים האוכלים לאדם כשנעשות בטהרה מיקרו שפיר נעשה מצותו מכי זרק וא״ת מ״מ קשיא דהכא אמרינן באימורי מב] [קדשים] קלים דאין מעילה בהו לאחר העלאה ובמתני׳ תנן [ו] גבי חטאת ואשם מג] מועלין באימורים עד שיצאו לבית הדשן י״ל דהתם

עין משפט נר מצוה

מעילה הלכה יא:

מב ב מיי׳ פ״ו מהל׳ פסה״מ הלכה א:

מג ג מיי׳ פ״ב מהלכות תמידין ומוספין הלכה יג:

מד ד מיי׳ פ״ד מהל׳ מעילה הלכה ז:

מה ה מיי׳ שם פ״ג הלכה ג:

מו ו מיי׳ פ״א מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה יג:

מז ז מיי׳ פ״ח מהלכות פסה״מ הלכה יח:

מח ח מיי׳ שם הל׳ ח:

כאן נ״ק

מט ט מיי׳ שם הל׳ יז:

נ״ק מ״ו

דמי חטאת נ״ק

נ״ק מ״ו

דפטור נ״ק

מסורת הש״ס

רש״ק מ״ו וגי׳ נ״ק וכ״ה בשיטה

תוספות ל״ג לג

שבועות יז.

מנחות נד.

ופיגול אינו נוהג אלא בדבר שיש לו מתירין כגון שלמים כו׳ נ״ק

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה וסיפא וכו׳ דאמרי בתמורה דף כג אין חטאת מתה וכו׳ לאחר כפרה ואין ממעט הולכות לים המלח אלא בנמצאת אחר כפרה כצ״ל:

◆

רבינו גרשום

לבדק הבית קרבנות הצבור לנדבת צבור. הכי קאמר מה שנותר מקרבנות מזבח יפלו לנדבה למזבח ומקדש בדק הבית יפלו לנדבה דבדק הבית ומקרבנות צבור לנדבת צבור לשופרות. רישא דאמר דילכו לים המלח רבי שמעון היא דאמר חטאת שכיפרו בעליה תמות: וסיפא. דקתני קרבנות מזבח למזבח: רבנן. היא דאמרי דאין חטאת מתה אלא אותה(כפרה) [שאבדה]ונמצאת לאחר [כפרה] וכן המעות: שאם נהנה מבשר ק״ק שנטמא לפני זריקה ומאימורי קדשים קלים לאחר שהעלן על גבי המזבח. אפילו קודם שנעשו אפר פטור: פשיטא. דפטור מאי קא מפסיד לא לכהנים קא מפסיד דכיון דניטמא בשר קדשי קדשים לפני זריקה לא חזי לכהנים ולא לגבוה קא מפסיד באימורי קדשים קלים שהרי כבר העלן ונעשית מצותן: מהו דתימא בשר קדשי קדשים שניטמא. אכתי אית ליה מקצת קדושה דבעי שרפה לכהנים בקודש כשאר פסולי קדשים: ואימורי קדשים קלים. שהעלן אכתי איכא בהו מצוה להפוכי בצינורא כדי שיהו נשרפין לגמרי ולחייב בהו משום מעילה: קמ״ל דלא. ואי קשיא לך אמאי אמר עולא באימורי קדשים קלים לאחר שהעלן פטור ממעילה והא אמרן לעיל לפני תרומת הדשן דכולי עלמא לא פליגי דמועלין בהן [והני אימורים נמי] לפני תרומת הדשן הוא ואמאי פטור הא לא קשיא התם לעיל בעולה ובאימורי קדשי קדשים מיירי דחמירי משום הכי מועלין בהן עד שתצא לבית הדשן. אבל אימורי קדשים קלים לא חמירי כ״כ משום הכי הנהנה מהן מאחר שהעלן פטור: הני מילי היכא דאיתידע ליה דמעל קמי כפרה. קודם שקרב חטאתו דכיון דהוה ליה להוסיף א) אלו מעות קרן וחומש על דמי ושיירינהו הוו כחטאת שכיפרו בעליה וילכו לים המלח: אבל נודע לו שמעל לאחר כפרה. לאחר שקרב חטאתו הני קרן וחומש אין מביא בהן שוב חטאת דכבר כיפרו בעלים והויין לאיבוד וילכו לים המלח אלא יפלו לנדבה דאין מפרישין תחילה לאבד לים המלח: הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת נסכים. מנחה הבאה עם הזבח דאין בה שיריים וכל הני כולהו כליל נינהו: מועלין בהן משהוקדשו. בקדושת פה בעלמא: ופיגול אין בהו. דאין להן מתירין: כל שיש לו מתירין. כגון שלמים וחטאת ואשמות דהדם מתירים אימורים למזבח ובשר לכהנים או דבר שיש לו מתירין למזבח בלבד כגון עולת העוף ופרים הנשרפין ושעירים הנשרפים שהדם מתירן למזבח בלבד וכגון שתי הלחם דהדם של כבשים הוו מתירין. וכגון לחם הפנים דסידור בזיכין הוי מתירין וכגון מנחות דיש להן היתר בקומץ: אין חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא. עד שיקרבו מתירין דהכי כתב גבי פיגול בשלמים לא ירצה ואמר(בהו)(כהרצאת) [כהרצאת] כשר כך הרצאת פסול כו׳. ויליף נותר וטמא מפיגול: וכל דבר שאין לו מתירין כי הני הקומץ והלבונה כו׳ דהן עצמן מתירין הן: חייבין עליהן משום נותר וטמא. משום טמא כי היכי דמפרש לקמן בגמ׳ וטומאתו עליו ונכרתה בכל הקדשים הכתוב מדבר ומשום נותר דילפינן ליה חילול חילול מטמא אבל חיוב פיגול אין בו משום דחיוב

א) נראה דצ״ל דהוה ליה לנוסיף קרן וחומש על דמי חטאת שכפרים ושיירינהו וכו׳.

◆

שיטה מקובצת

א] אמר ליה רב נביהא מבי כתיל: ב] אמר עולא הכל תיבת רבא נמחק: ג] תיבות קודם זריקה נמחק: ד] הא דאמר מר כבר אות ת׳ נמחק: ה] מתחילה לאבוד: ו] הקומץ. ע׳ תוס׳ מנחות (דף כא ע״א) ד״ה יצאו: ז] משהוקדשו קדשו בכלי: ח] עליהן משום אות ו׳ נמחק: ט] עד שיקרבו אות י׳ נמחק: י] וכל שאין לו מתירין כו׳ ופיגול אין בו קבעיא דומיא דשלמים מה שלמים דיש בהם מתירין חייבין עליהם משום פיגול דעיקר פיגול בשלמים כתיב אף כל שיש להם מתירין לאפוקי באלו דהם מתירין עצמן. תוס׳ חסר מן הדפוס. מהר״ם ז״ל: יא] אין בו אות ה׳ נמחק: יב] כפרה וכן המעות: יג] קלין אחר שהעלן אות ל׳ ל״ש: יד] אמר עולא אימורי תיבת רבא ל״ש ונמחק: טו] בו והכא לפני תרומת הדשן הוא ואמאי: טז] קמי כפרה קודם: יז] להקריבן עם החטאת ושיירינהו הוו ותיבת ודינייהו ל״ש ונמחק: יח] שמעל לאחר כפרה שקרבה חטאתו הרי קרן וחומש: יט] כלומר אין מפרישין מעות מתחילה על: כ] מתירין הס״ד ומה״ד כל שיש לו מתירין כגון: כא] העוף ושעירים ופרים הנשרפין דדמן: כב] וכו׳ ויליף נותר וטמא מפיגול מתיבת ומשום נותר כו׳ עד מה״ד אין כאן מקומם ומקומם להלן [ועי׳ באות כד]: כג] כגון הני הקומץ: כד] כתיב דיש לו מתירין בין לאדם ובין למזבח ומשום נותר כו׳ עד תיבת וכל דבר: כה] באבוד וכשנתכפרו בשאינה אבודה בהא לא פליגי רכ״ע סברי דכיון דהאבודה היתה נדחית מעיקרא א״כ כולהו סברי דלמיתה אזלה כי פליגי בנתכפרו באבודה דרבנן סברי שאינה אבודה תרעה ורבי שמעון אמר תמות: כו] רבי לקמן באבודה דתמות: כז] הפרשה פי׳ שנמצא עד: כח] שמעון ומדר״ש נשמע לרבי ולא: כט] למזבח. גליון שאם בא לפנינו לימלך אמרינן ליה התכפר באבודה ולא בשאינה אבודה אבל: ל] במפריש שתי חטאות לאחריות: לא] להוסיף על. תיבת ליתוסף נמחק: לב] כדי לעכלם קמ״ל אות א׳ נמחק: לג] יפלו המעות אבל: לד] והוצאת הדשן לא: לה] הכי דודאי צריך לעשות הוצאת הדשן: לו] זריקה אמאי תיבת דמים ל״ש ונמחק: לז] מודה דמועלין והכא גבי האי בשר קדשי קדשים שנטמא הוי כמו יוצא דלעיל וא״כ אמאי פטור ואי לאחר זריקה מיירי א״כ פשיטא הוא דפטור ומאי קמ״ל ונראה. תיבות דמועל דלא חזו והוו קדשי ה׳ נמחק: לח] לן דאע״ג דאיכא: לט] יוצא דא״ר עקיבא דאין מועלין אע״ג: מ] יצא וביצא כל הבשר וי״ל דאה״נ דמצי למינקט יצא כולו אלא דנקט: מא] כתיב דכתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף מיהו: מב] באימורי קדשים קלים דאין מועלין בהן: מג] ואשם דמועלין באימורים: